

# Mladosten 120-letni jubilar

V telovadnici Narodnega doma je živahno od jutra do večera. Dopoldne telovadi v njem šolska mladina, popoldne in zvečer pa društveno članstvo vseh starosti in spola. S telesnimi vajami se krepi, vzgaja in rekreira kar 1600 društvenih pripadnikov.

Na izbiro je pestra rekreativna vadba vseh starostnih oddelkov, aerobika, joga, športna in športno ritmična gimnastika, moderni plesi, družinska odbojka, streljanje in še marsikaj. Pozimi smučanje, poleti obvodne dejavnosti na morju v lastnem taboru v Premanturi, na letnem telovadišču v Tivoliju pa športne igre in balinanje še popestrijo že tako bogato ponudbo. V odbojki in športno ritmični gimnastiki so mladi uspešni tudi s tekmovalnimi rezultati.

Prav ta živahnost v društvenem delovanju ponovno odpira že desetletja pereč problem vadbenih prostorov, ki so pretesni, mračni in sploh neustrejni za razvoj sodobne rečne vadbe in izkoriščanje prostega časa delovnih ljudi. Kletni prostori Narodnega doma, v katerih deluje društvo že od leta 1896, se niso bistveno spremenili. V njih se gnete vsak dan več sto mladih in odraslih občanov, ne samo

iz ožjega Centra, ampak iz vseh ljubljanskih občin. Vsi dosednji napor, da bi društvo prišlo do primernejših prostorov, so se izjalovili. Občani zato upravičeno zahtevajo odgovornejše ravnanje telesnovzgojnih organizacij in širše družbene skupnosti in priznanje za velike napore, ki jih vlaga najstarejše slovensko telesnovzgojno društvo v sedanje delo in njegov prihodnji razvoj.

V zgodovini slovenskega naroda je rojstna letnica Partizanovega predhodnika zapisana z datumom 1. 10. 1863. Takrat je bilo v Ljubljani ustanovljeno prvo slovensko telovadno društvo »Južni Sokol«. Od takrat pa do današnjega dne je društvo opravilo pomembne zgodovinske naloge in v vsem nenehnem delu skozi najplodnejša in tudi najhujša obdobja naše zgodovine ostalo zvesto telesni vzgoji in razvoju telesne kulture. V prvih desetletjih so

odigrali Sokoli pomembno vlogo pri utrjevanju slovenske narodne enotnosti, se bojevali za obstoj slovenskega Sokolstva kot vsenarodne telesnovzgojne organizacije. S svojimi uspehi so dvigali narodni ponos, vzbujali in krepili so zaupanje v lastno moč. Središče te dejavnosti je bilo prav v Ljubljanskem Sokolu.

Seveda pot ni šla vedno in enakomerno navzgor. Pretresale so jo notranje in zunanje sile. Bile so take, ki so zavirale društveni razvoj, še več pa je bilo takih, ki so mu omogočale in ga tudi podpirale, da je ob zavzetem, vztrajnem in poglobljenem notranjem delu doživljalo svoje »zlate« čase.

Po osvoboditvi Partizan Narodni dom, naslednik Južnega in Ljubljanskega Sokola, nadaljuje svoje pomembno delo z razvejeno dejavnostjo, ki je na voljo vsem našim občanom.

Upravičeno smo ponosni na to društvo, ki ves čas uspešno deluje na področju naše občine in mu tudi v prihodnje želimo vsestranski razmah in veliko uspehov.

JELICA VAZZAZ

## PISMA BRALCEV

### Večer šansonov s Svetlano Makarovič

Svetlano Makarovič poznamo domala vsi. Njene pravljice so si najmlajši vzeli v svoj kalup.

Svetlana Makarovič pa ni samo najuspešnejša sodobna slovenska pravljica, temveč vsestranska umetnica, ki piše pesmi, igra, poje in v zadnjem času tudi ilustrira.

Pred nedavnim smo jo imeli priložnost videti in slišati v kulturnem domu Ivana Cankarja. Predstavila se nam je s svojimi šansoni.

Okrogla dvorana, ki je prostorsko majhna, daje možnost intimnega doživljanja umetnika z gledalci. Predstava se začne v poznem večeru. To je pravi čas za pesem z glasbo, ali kakor pesnica sama imenuje šanson, uglasbeno poezijo. Občinstvu se predstavi v dolgi večerni obleki, sede za klavir – zapoje in zaigra...

Med predstavo gledalci ne ploskajo, ker bi poru-

šili vzdušje, ki se stopnjuje z vsako pesmijo. V dvorani je popolnoma tiho, celo pritajenega diha ni slišati. Prodoren, mehak, nežen in boleč je njen žameten glas, ki zvonko odmeva v sozvočju prijetnega ali neprijetnega čustvenega razpoloženja. Zvoki klavirja spremljajo zdaj nežne besede ljubezni, potem trpko hrepenenje in razočaranje in spet hladne resnice o človeški nečimrnosti in brezvestnosti.

Svetlana poje in igra, z globino besed trka na človeška srca, prepričuje in osvešča. S tenkočutno pronicljivostjo pokaže drobne in bogate odtenke tople človečnosti.

Večer s Svetlano Makarovič je čudovito doživetje, ki daje neprecenljive razsežnosti razmišljanja o življenju in svetu, o človeku v tem svetu.

DARJA INTIHAR

## Obnovljena ograja »Mrtvaškega« mostu

Dolgo časa sem opazoval razbito litoželezno ograjo Mrtvaškega mostu čez Ljubljanico pri nekdanji mrtvašnici. Novogotška litoželezna ograja je izdelek nekdanje dvorske livarne ob Krki pri Žužemberku in je bila najprej na prejšnjem Čevljarskem mostu, vendar jo je Plečnik s starega Čevljarskega mostu posrečeno vkomponiral v njegov novi Mrtvaški most.

Pred dnevi, ko me je pot znova zanesla čez Mrtvaški most, sem presenečen opazil, da so odbiti deli nadomeščeni z novimi. Pobudo za konzer-

vatorska dela je dal Tone Butara s samoupravne komunalne interesne skupnosti Ljubljana Center, ki ima na skrbi tudi mostove na svojem delovnem področju.

Pri tej drobni spomeniški akciji je strokovno tehnično delo opravilo Komunalno podjetje Ljubljana TOZD Remont Delovna enota II. Dela je vodil Ludvik Vojščak. S konzervatorskega stališča je delo brezhibno opravljeno. Tovariš Vojščak je povedal, da so se ljudje, ki so hodili mimo, ustavljali in z zadovoljstvom komentirali in spremljali delo.

JERNEJ ŠUŠTERŠIČ

## DOGOVORI

Gradišče 10, p. p. 181 - Telefon 214-296, 223-510 in 223-509 - Izhaja štiri- najstrednevo - Naklada 18.500 izvodov

Izdajateljki svet:

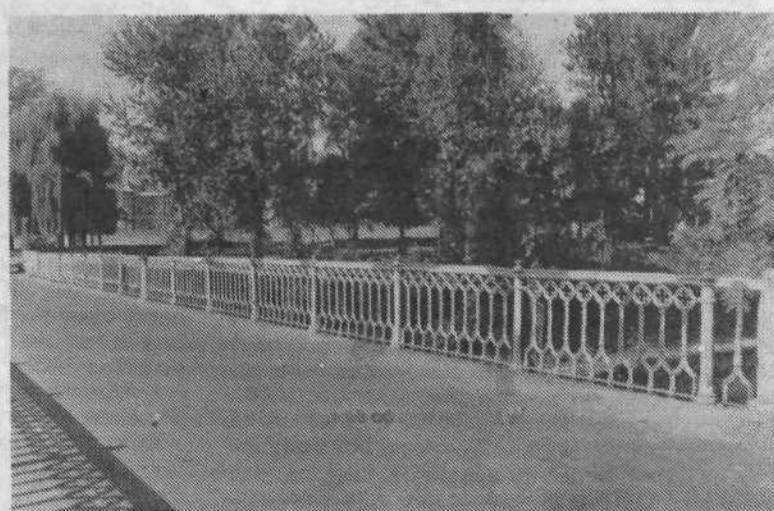
Lojze Cepuš - predsednik, Srečo Čož - podpredsednik, člani: Ivo Bogataj, Franc Boštjančič, Tanja Keršmanc, Miro Kokolj, Stanka Marin, Franc Možina, Andrej Milnar, Ksenija Preželj, dr. Marko Polič, Ida Rebolj, Milan Slemnik in Meta Verbič

Ureja uredniški odbor:

Srečo Čož, Vito Komac, Dragica Kremser, Bojan Lubej, Jože Pirc, Janko Rednak, Anka Strukelj, Rudi Zavlbi, Brane Žugelj, Niko Isajevič (odgovorni urednik), Lučka Špat (urednica), Matija Čož (tehnični urednik).

Rokopisov ne vračamo.

Tisk: ČGP »Delo«, Likozarjeva 1



Ograja tako imenovanega Mrtvaškega mostu je zdaj, ko so jo obnovili, lepa - kakor nova  
Foto: J. Š.



Občinskega prvenstva v krosu so se udeležili predvsem najmlajši. Na sliki start učencev drugega razreda osnovnih šol  
Foto: B. Ž.

## Prekratka sapa do cilja

V začetku oktobra je bil v Tivoliju kros za občino Center. Udeležilo se ga je nad 1300 tekačev, od najmlajših cicibanov pa do veteranov.

Udeležence so razporedili po starostnih kategorijah. Prvi trije v vsaki kategoriji bodo nastopili na krosu Dela kot predstavniki naše občine. Za našo občino je 1300 udeležencev številka, ki nam med drugim pove, da so takšne prireditve na splošno zanimive in privlačne. Nekateri sicer na krosih preveč poudarjajo tekmovalni del, ne da bi se zavedali, da je dovolj že udeležba in da ni pomembna samo zmaga ali uvrstitev med najboljše.

Pohvaliti velja mentorje ŠSD osnovnih šol, ki so pripeljali na start svoje šolske reprezentante. Povsod so imeli pred tem tudi šolska prvenstva, na katerih je sodelovalo 4200 učencev.

Učenci centrskih šol v okviru šolskih ur telesne vzgoje nimajo veliko možnosti vaditi tek v naravi. Prav zato bi morali porabiti več časa od razpložitvega števila ur za vadbo hoje in teka. Tako priporočilo naj bi upoštevali tudi v programih telesnovzgojne dejavnosti v vrtcih. Mogoče potem ne bo več tako velikega števila otrok, ki že po nekaj deset metrih prenehajo teči, ker jih boli v pasu, ali pa ne morejo več zajeti dovolj zraka. Prelepo bi bilo, če bi tem kritičnim pripombam prisluhnili tudi starši. V občini Center je namreč 56 telesnokulturnih društev, vendar na krosu ni bilo nikogar od njihovih članov.

Od srednjih šol, ki jih je v naši občini kar petnajst, so se krosa udeležili, tako kot vsako leto, učenci in učenke Srednje šole za trgovinsko dejavnost in Elektrotehnične srednje šole. Učencev drugih šol usmerjenega izobraževanja tudi letos ni bilo. Sprašujemo se, kaj delajo na teh šolah mentorji za telesno vzgojo. Zakaj lahko nekatere šole pridejo vedno, druge nikoli? Eden od atletskih delavcev je ob tej priložnosti dejal, da je med mladimi kar preveč invalidov. Sem je namreč štel vse tiste, ki ne morejo teči daleč, ker veliko prezgodaj omagajo.

BRANE ŽUGELJ

## KS TRG OSVOBODITVE

### Vino in kava pa ne

Že od 12. maja dalje obravnava svet krajevne skupnosti Trga osvoboditve vlogo Janje Hornek za ureditev nekdanjega stranišča ob Križankah v poslovni prostor. Takrat je Janja Hornek zaprosila, da bi v lokalu prodajala spominke in didaktične igrače. Na zadnji seji, ki je bila 6. oktobra, se je moral svet še enkrat ustaviti ob tej zadevi. Hornekova je namreč prosila za dopolnitev namembnosti v tem prostoru. Ta dopolnitev pa obsega točne sorte sortnih vin in kave. Svet krajevne skupnosti je s tem v zvezi oblikoval naslednje mnenje:

Dopolnitev namembnosti lokala na Trgu francoske revolucije 2 - točenje sortnih vin in kave za to okolje ni zanimiva, ker je v neposredni bližini gostišče »Pod skalco«, katerega ponudba temelji na

sortnih vinih (vinoteka), poleg tega pa so v neposredni bližini še naslednji gostinski lokali: Plečnikov hram, Mrak in Vitez. To po presoji sveta krajevne skupnosti zadovoljuje potrebe krajevne skupnosti, občine in mesta po gostoti gostinskih lokalov. Glede na priporočilo SML - komiteja za preskrbo, gostinstvo in turizem, ki vlogo prosilke podpira, predlagajo, da komite v okviru svoje dejavnosti nemudoma zagotovi tak nivo ponudbe v lokalih v družbenem sektorju, da bo kulturna in izbrana ponudba zagotavljala »kvalitetno dopolnitev turistične ponudbe Ljubljane«.

Svet ugotavlja, da je ob delu samoupravnih organov že večkrat naletel na podobne izsiljene postopke, predvsem pri poseganju v prostor.

## Zadovoljni otroci in starši

V letošnjem tednu otroka so prizadevni aktivisti društva prijateljev mladine v KS Tabor spet razveselili malčke v krajevni skupnosti.

V ponedeljek, 3. oktobra, so bili malčki - cicibani in pionirji - vabljeni pred TVD Partizan Tabor, kjer so se lahko preskusili v oblikovanju in modeliranju iz gline. Pod otroškimi rokami so nastajali gobice, lončki, skledice, figure in živalice - kot bi bili resnični. Mlajšim cicibanom smo priskočili na pomoč pri oblikovanju predmetov iz gline še starši in tovarišica iz Pionirskega doma. Izdelke so malčki nesli domov, da bi jih pokazali še drugim.

Že naslednjega dne smo se starši z otroki spet zbrali na ploščadi pred domom TVD Partizan Tabor. Tega dne so otroci z barvnimi kredami prsto risali po asfaltu in tako dali duška svoji domišljiji.

Mlajši so vlekli črte, risali hiše, drevesa, starejši pa že tudi kaj bolj domiselnega: živali, lutke, stolpnice - kar celo naselje. Še nekaj dni zatem so mimoidoči lahko opazovali risbe na asfaltu.

Otroci so preživeli dva zanimiva in koristna popoldneva, starši, ki smo spremljali predvsem najmlajše nadobudneže, pa smo zadovoljni opazovali in pomagali malim »ustvarjalcem«.

DARINKA RUS